

POPULARNONAUKOWE STRESZCZENIE PROJEKTU

Przesłanką do podjęcia wieloaspektowej analizy segmentacji polskiego rynku pracy w projekcie „Segmentacja rynków pracy. Studium przypadku rynku polskiego” jest ograniczony zakres prowadzonych na temat tego zjawiska badań. Choć problem segmentacji rynku pracy jest znany i analizowany od dawna, to nadal wymaga prowadzenia badań skupiających się na instytucjonalnych, ekonomicznych, społecznych i psychologicznych aspektach tego zjawiska. Obserwowane, nie tylko w Polsce, ale również w innych krajach szybkie tempo zmian będące wynikiem postępu technologicznego i globalizacji, zmieniającego się modelu pracy, dążenia do minimalizacji kosztów pracy itp. wymaga opracowania i wprowadzenia instrumentów ograniczających pogłębiającą się segmentację na współczesnych rynkach pracy, a zwłaszcza ekspansję średnich segmentów. Szczególnej uwagi wymaga więc identyfikacja nowych przejawów i mechanizmu segmentacji będącej wynikiem ICT i zmian nastawienia ludzi do pracy. Niestety dostępne informacje nie pozwalają na ustalenie miejsca, w którym przebiegać powinna linia podziału między segmentami "dobrej pracy" i "złej pracy", gdyż w każdym z tych segmentów znajdują się różne zadania i osoby o różnym statusie. Dostępne statystyki pozwalają jedynie na przybliżone oszacowanie wielkości prekariatu, który reprezentuje rdzeń w segmencie "złej pracy". Problem niewydolności danych wymaga złagodzenia poprzez łączenie statystyki publicznej z wynikami podstawowych badań jakościowych i ilościowych dotyczących populacji osób aktywnych i nieaktywnych zawodowo. Prowadzone analizy w oparciu o te źródła danych powinny doprowadzić do stworzenia podstaw sformułowania nowego paradygmatu funkcjonowania współczesnych rynków pracy w ogóle, a ich podziałów w szczególności. Jednakże, aby uzyskać takie efekty konieczne jest opracowanie względnie ścisłych kryteriów, pozwalających na wyodrębnienie segmentów, źródeł pozyskiwania niezbędnych danych i informacji oraz metod analiz i opracowania wyników. Próbą opracowania takich kryteriów jest właśnie projekt badawczy pt.: „Segmentacja rynków pracy. Studium przypadku rynku polskiego”, którego głównym celem jest identyfikacja podziałów krajowych rynku pracy w ujęciu statycznym oraz kierunków ich zmian w ujęciu dynamicznym, ze wskazaniem najbardziej prawdopodobnych zmian w dającej się przewidzieć przyszłości. W projekcie zastosowano triangulację następujących metod badawczych: analizy desk research, badań pierwotnych oraz modelowania ekonometrycznego. W ramach badań niereaktywnych przeprowadzona zostanie kompleksowa analiza dotychczasowych badań światowych determinant segmentacji podażowej i popytowej strony rynku pracy oraz ich wzajemnych powiązań. Pozwoli to na identyfikację i wybór kompleksowych kryteriów wyodrębniania segmentów krajowych rynków pracy (gospodarczych, społecznych, demograficznych, instytucjonalnych i politycznych) w odniesieniu do ich strony podażowej i popytowej. Badania oparte na danych wtórnych pozwolą również zebrać informacje potrzebne do opracowania narzędzia badawczego, które zostanie wykorzystane do zebrania informacji podczas badań pierwotnych oraz do przygotowania założeń potrzebnych do opracowania modeli ekonometrycznych. Badania pierwotne przeprowadzone w ramach projektu będą miały charakter ilościowy (wywiad realizowany za pomocą Internetu (CAWI)). Ich przeprowadzenie pozwoli na zidentyfikowanie czynników i poziomu ich istotności dla segmentacji rynku pracy, a także zakresu wpływu otoczenia instytucjonalnego na to zjawisko. Badania ilościowe zostaną przeprowadzone z przedstawicielami dużych przedsiębiorstw z listy 500 największych polskich firm oraz największych spółek giełdowych notowanych na warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych. Pozwolą one na identyfikację cech prowadzonych w badanych firmach polityk personalnych, kryteriów doboru pracowników oraz oczekiwań stawianych kandydatom do pracy.

Wyniki badań ilościowych i analiz desk research wraz z jednostkowymi danymi BAEL zostaną wykorzystane podczas modelowania ekonometrycznego, które pozwoli na ocenę wpływu różnych czynników na segmentację rynku pracy oraz tego, jaka jest stabilność i trwałość poszczególnych segmentów. Umożliwi ono również zdiagnozowanie związków między głównymi determinantami podażowej i popytowej strony oraz ich wpływ na samo zjawisko segmentacji rynku pracy w Polsce.